

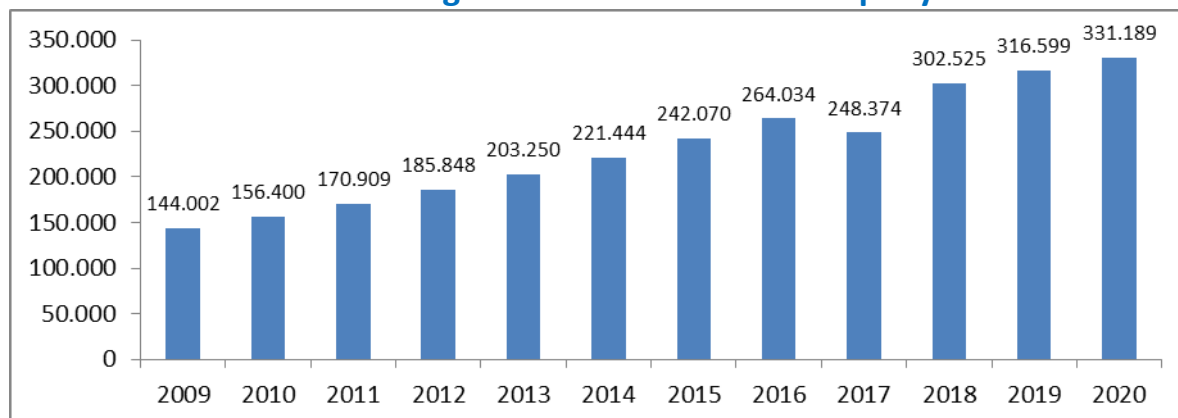
**La població catalana resident a l'exterior,
enregistrada als consolats, augmenta un 4,6% en un any
i arriba a 331.189 persones a 1er de gener de 2020,
de les quals 248.684 inscrites al CERA i amb dret de vot
des de l'exterior
S'obre un escenari incert pel que fa a la tendència
migratòria a Catalunya**

El 20 de març, l'INE (Instituto Nacional de Estadística), ha publicat les dades del '**Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero**' (PERE) tancades a dia **1er de gener de 2020**. Aquestes dades de l'INE s'elaboren sobre la base dels registres consulars i inclouen la població inscrita per votar [els que formen part del CERA (Cens Electoral de Residents Absents)] i els menors de 18 anys.

Segons les dades de l'INE, **un total de 331.189 catalans estan inscrits als consolats espanyols d'arreu del món** (un augment de 14.590 en un any, el 4,6%) mentre que la xifra d'espanyols inscrits s'eleva a **2.618.592** (un augment de 72.863 residents exteriors en un any, el 2,9%). Aquestes xifres no inclouen les persones que han adoptat la nacionalitat del país d'acollida (de les quals no es difonen dades oficials) ni les segones o terceres generacions catalanes que han adoptat, normalment, la nacionalitat del país d'acollida.

Això representa **un augment de 187.147 en el número de catalans residents a l'exterior entre 2008 i 2019** quan s'inicia el moviment migratori degut a la crisi i es consoliden moltes situacions familiars que passen d'emigració temporal a emigració de llarga durada.

Catalans residents a l'estranger inscrits als consolats espanyols - 2009 a 2020

Font: PERE (Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero) - INE.

L'augment de 14.590 persones en un any (el +4,6%), entre 2019 i 2020, és gairebé idèntic al de l'any anterior en que l'augment va ser del 4,7%, i no pot explicar-se només per millores tècniques de la inscripció o per les adquisicions de nacionalitat espanyola, i confirma les estimacions de la Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC) respecte de l'augment constant i persistent de l'emigració catalana cap a l'estranger des del començament de l'actual crisi econòmica.

Convé tenir en compte que l'augment de residents catalans és general a gairebé totes les demarcacions consulars de tots els països **a l'excepció significativa de Veneçuela on la població catalana ha disminuït** de 1.825 persones entre 2018 i 2020 i de 3.697 des de 2015 en línia amb l'intens moviment migratori que coneix aquest país.

La població del conjunt de l'Estat inscrita als consolats augmenta en 72.863 persones (+2,9%) i apunta també un lleuger augment en els percentatges d'augment respecte de l'any anterior (2,5%). En tots els casos, afortunadament estem encara molt lluny de les xifres d'emigració del període 1940/1960.

L'augment de residents catalans a l'exterior (+4,6%) és gairebé dos punts superior a la mitjana estatal (+2,9%).

Dins les comunitats autònomes espanyoles, **Catalunya se situa com la tercera (fa quatre anys era la quarta) en número de residents a l'exterior** per darrera de Galícia (523.672) i Madrid (418.690) i per davant d'Andalusia (300.535), Castella i Lleó (179.952), Canàries (171.599), País Valencià (146.759), Astúries (135.998) i Euskadi (94.821).

Ben lògicament aquestes xifres no estan influïdes en res per les circumstàncies actuals, crisi mundial pel COVID-19, i només l'any vinent sabrem si la situació econòmica post crisi influeix en un augment del volum de sortides i/o en un augment dels retorns. El que és evident és que la tendència continuada d'aquests darrers anys cap a un augment de les sortides tant des de Catalunya com de l'Estat espanyol no podem preveure, per ara, si continuarà essent la tendència dominant.

Distribució per sexes i per lloc de naixement

D'aquests 331.189 catalans inscrits al PERE a 1er de gener de 2020, els únics pels que una anàlisi de dades estadístiques resulta possible, **167.794 (50,6%) són homes i 163.395 (49,4%) són dones.**

Per edats: 73.540 (el 22,2%) són menors de 16 anys, 210.318 (63,5%) tenen entre 16 i 64 anys i 47.331 (14,7%) tenen més de 64 anys.

El grup dels menors de 16 anys ha passat del 16,0% de 2009 al 22,2% a 2019 el que sembla indicar que la instal·lació fora de Catalunya afecta, cada cop més, famílies senceres.

Xifres totals de residents fora de Catalunya

A aquests 331.189 catalans enregistrats oficialment cal afegir també els que **no estan inscrits als consolats** (que representen segons dades disponibles per alguns països europeus una mitjana del

15% sobre inscrits). **Això elevaria el total estimat de catalans residents a l'exterior a unes 400.000 persones.**

No hi ha xifres precises per a estimar les persones que han adoptat la nacionalitat del seu país d'acollida ni tampoc quantes persones formen les **segones i terceres generacions** que tenen la nacionalitat del país de residència i que són, a molts països, les que conserven vives i actives moltes de les entitats catalanes de l'exterior.

Si, a més a més, es tenen **també en compte els catalans residents a d'altres comunitats autònomes de l'Estat espanyol** que mantenen un vincle amb la comunitat d'origen (pels que una estimació només potser aproximada partint, això sí, de la dada oficial de l'INE de **417.651 nascuts a Catalunya i residents a la resta d'Espanya a 1er de gener de 2019**), tot això elevaria la xifra estimada i aproximada de catalans residents a l'exterior a un mínim d'un **817.000 persones**.

Distribució per continents i països

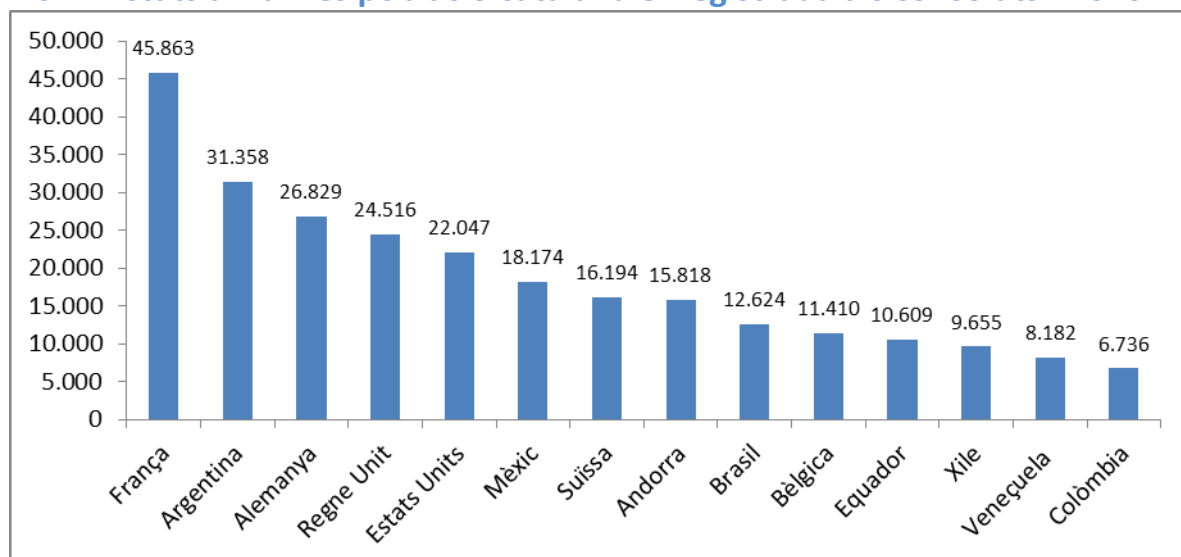
La majoria dels catalans enregistrats als consolats es troben a **Europa, el que suposa un canvi de tendència, atès que fa dos anys era a Amèrica on es concentrava el gruix de l'emigració catalana. La xifra d'inscrits a Europa (162.688) és a més probablement molt inferior a la real**, atès que el lliure moviment de persones a l'espai de la Unió Europea fa que moltes persones no arribin a inscriure's mai als consolats espanyols o ho fan, a vegades, amb anys de retard. Els països amb més inscrits són: França (45.863), Alemanya (26.829), Regne Unit (24.516), Suïssa (16.194), Andorra (15.818), Bèlgica (11.410), Itàlia (5.414), Països Baixos (5.364), Suècia (1.949), Irlanda (1.509), Dinamarca (1.278), Noruega (1.136) Portugal (1.125), Àustria (1.122), i Luxemburg (822). Hi ha presència catalana a tots els països europeus sense excepció. Hi destaquen els forts creixements absoluts a 2020 al Regne Unit, Alemanya, Suècia i Bèlgica.

La xifra d'inscrits al continent americà (un total de 150.414) augmenta també. Els inscrits estan repartits a Argentina (31.358), Estats Units (22.047), Mèxic (18.174), Brasil (12.624), Equador (10.609), Xile (9.665), Veneçuela (8.182), Colòmbia (6.736), Perú (5.487), Uruguai (4.061), República Dominicana (3.897), Bolívia (3.576), Cuba (2.866), Canadà (2.817), Costa Rica (2.096), Panamà (1.703), Paraguai (1.484) i Guatemala (1.337). Hi ha presència catalana a tots els països americans sense excepció. No hi ha augments forts, però sí lents i persistents, en el nombre de residents catalans arreu especialment a Estats Units, si bé molts joves llatinoamericans de segona generació nascuts a Catalunya i amb doble nacionalitat, retornen al país dels seus pares i no s'inscriuen als consolats espanyols al tenir la doble nacionalitat. **Veneçuela** és l'únic país que experimenta una clara davallada en el nombre de residents catalans i espanyols com detallat abans.

A més, un total de 9.546 catalans estan inscrits a consolats d'**Àsia** (dels quals 1.113 a Xina, 1.044 a Emirats Àrabs Units, 1.059 a Israel, 805 a Filipines i 650 al Japó) el que suposa una progressió significativa arreu (excepte Xina).

Finalment hi han 4.676 inscrits a **Àfrica** (dels quals 1.392 al Marroc, 627 a Senegal, 289 a Guinea Equatorial i 253 a Sudàfrica) i 3.300 a **Oceania** (dels quals 3.117 a Austràlia i 340 a Nova Zelanda).

Els 14 Estats amb més població catalana enregistrada als consolats - 2020

Font: PERE

(Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero) - INE.

Les dificultats per a tenir bones estadístiques sobre la població exterior

El '**Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero**' (PERE) és un registre administratiu on consten les persones que tenen la nacionalitat espanyola, sigui o no aquesta la seva única nacionalitat, viuen habitualment a l'estranger i el seu municipi d'inscripció és a Catalunya. Aquestes persones, registrades a les oficines consulars, només es consideren veïnes del municipi català a efectes electorals: en cap cas formen part de la població oficial del municipi. El PERE es constitueix sobre la base de les dades del Registre de Matrícula de cada Oficina Consular o Secció Consular de les Missions Diplomàtiques espanyoles que trameten al Instituto Nacional de Estadística (INE) la informació per l'elaboració i manteniment d'un fitxer central d'espanyols residents a l'estranger.

Malauradament la **inscripció consular no és obligatòria a Espanya** i, en un context de forta precarietat laboral per part de moltes de les persones que emigren, són molts els que no fan la inscripció consular. Només la fan molts mesos (o anys) després de la seva emigració, un cop han estabilitzat la seva situació, i alguns no l'arriben a fer mai. Les dificultats per a exercir el dret de vot a l'exterior amb el pervers i antidemocràtic sistema del 'voto rogado' tampoc són cap incitació a la inscripció consular.

El contrast entre les dades de l'INE i les fonts nacionals que recullen les dades d'arribada d'espanyols (no hi ha desagregació per comunitats autònomes) és prou significatiu. El cas més paradigmàtic és el **del Regne Unit** on l'entitat que registra la xifra de persones que han obtingut el National Insurance Number (NIN), imprescindible per a tenir drets sanitaris i per treballar és tres vegades superior a les dades de l'INE: 12.141 noves inscripcions al PERE a 2017 mentre que van ser 35.514 les inscripcions d'espanyols enregistrades al NIN. En el cas d'**Alemanya** l'oficina estadística DESTASIS recull 14.450 altes d'espanyols mentre l'INE en recull 6.655.

Malgrat que, sense cap dubte, **el PERE sots-avalua el nombre total de residents catalans o espanyols a l'estranger (sobre tot a Europa)** és, a falta d'altra font, el millor instrument estadístic a la nostra disposició.

Suport als catalans migrants

El Departament d'Ocupació i Empresa va posar en marxa a 2015 el **portal MONCAT** <http://moncat.gencat.cat/es> dedicat a l'orientació pels candidats a l'emigració en col·laboració amb les comunitats catalanes de l'exterior. El portal va enregistrar 39.420 visites durant el seu primer any de funcionament.

Per tal de contribuir a orientar als qui volen marxar de Catalunya la FIEC va preparar, en el marc de les accions del Pla, la publicació "**Emigrar des de Catalunya. En què haig de pensar? Quines són les coses que cal que tingui en compte?**" <http://www.fiecweb.cat/index.php/noticies/16-destacats/37-emigrar-des-de-catalunya> com a una eina d'ajuda als candidats a l'emigració.

De manera general els Pressupostos de la Generalitat destinen una partida específica **a l'atenció a les comunitats catalanes de l'exterior** que, en època de pressupostos prorrogats, s'ha mantingut en 1 milió d'euros. L'avantprojecte de pressupostos per 2020 contemplava un descens d'aquesta partida a 750.000 euros ampliables i un enduriment dels criteris d'atorgament. En paral·lel l'Estat espanyol ha anunciat també una revisió a la baixa dels imports amb que dota els 'Programas de Actuación para españoles en el exterior'. Tot això, en un escenari com l'actual de màxima incertesa en quant a la capacitat de les **comunitats catalanes de l'exterior per a poder continuar les seves activitats normals, pot tenir greus repercussions difícils de valorar ara per ara. Si es reobris l'escenari del període 2008-2013 on les comunitats catalanes de l'exterior van ser la primera (i moltes vegades l'última) línia d'atenció a la població catalana emigrada només implicarà que perjudicis per a qui torni a prendre la sempre difícil decisió d'emigrar.**

Els residents catalans a l'exterior i el dret de vot

El PERE inclou tots els residents catalans o espanyols a l'exterior de totes les edats. **Els majors de 18 anys inscrits al PERE passen a formar part automàticament del CERA (Cens Electoral de Residents Absents).**

La Oficina del Censo Electoral ha publicat les dades del Cens Electoral de Residents Absents (CERA) **a 1er de febrer de 2020 i el nombre d'inscrits catalans, majors de 18 anys i amb dret de vot, se situa en 248.864.** Això representa un augment de 10.034 electors entre febrer de 2019 i febrer de 2020 i **un augment de 22.303 votants respecte dels 226.381 inscrits que van tenir dret de vot en les eleccions al Parlament de Catalunya del 21 de desembre de 2017.**

El CERA és el cens que permet als catalans de l'exterior poder votar en els diversos processos electorals en que tenen dret a fer-ho (eleccions generals, eleccions al Parlament de Catalunya, eleccions al Parlament Europeu i referèndums convocats per l'Estat). Les condicions de vot, tal i com va quedar de manifest en les darreres eleccions al Parlament de Catalunya i al Congrés de Diputats espanyol, són desastroses atesa la **baixa qualitat democràtica de la LOREG (Llei orgànica de règim electoral general) amb el pervers sistema del 'voto rogado'** que va fer que únicament el 12,0% dels inscrits catalans podessin votar en les eleccions del 21 de desembre de 2017.

El procés de reforma de la LOREG i a l'abolició dels articles 75 que instaura el 'voto rogado' i 42 que redueix els terminis de 54 a 47 dies en cas de repetició electoral, al que s'han compromès tots els partits al Congrés de Diputats i al Senat, s'abordarà, així ho esperem, en aquesta legislatura.

Tot i aquestes dificultats, és important que tots els catalans de l'exterior que vulguin votar en els processos electorals o consultius que puguin celebrar-se a 2020 **es donin d'alta, quan abans millor, en el Registre de Matrícula Consular en el seu consolat o Ambaixada per tal de ser donats d'alta al CERA i poder votar en tots els futurs, i decisius, processos electorals.**

El Registre de Catalans i Catalanes Residents a l'Estranger

L'any 2014 el Govern català va crear el '**Registre de Catalans i Catalanes Residents a l'Estranger**'. Això es va fer atesa la negativa de l'Estat de transferir a les comunitats autònomes les dades personals dels censats al PERE i la necessitat de millorar el coneixement de la població exterior per endegar polítiques de suport apropiades. En anys anteriors altres comunitats (Andalusia, Galícia) i ara Astúries i Aragó van intentar o volen intentar la creació de registres similars que van ser un fracàs. En el cas català també hi ha hagut un fracàs d'inscripció atesa l'absència de campanya institucional per a fer-lo conèixer. El registre podria ser una eina útil per un millor coneixement estadístic dels catalans de l'exterior si bé no podrà, en cap cas, substituir al PERE. Al mateix temps, pot tenir utilitat en el marc del que disposa la Llei de Consultes No Referendàries de 2014 (pendent de sentència al Tribunal Constitucional) per a facilitar la participació electoral dels catalans de l'exterior en processos participatius. **Instem a tots els catalans i catalanes de l'exterior a donar-s'hi d'alta.**

Des de la FIEC continuarem fent l'esforç de mantenir les comunitats catalanes de l'exterior i l'opinió pública catalana informades, sobre la base de les dades oficials publicades per l'INE, sobre la realitat demogràfica i migratòria dels catalans a l'exterior. Pensem que el nivell d'atenció que rep aquesta situació objectiva de descapitalització intel·lectual i laboral que pateix Catalunya per part del Govern de Catalunya i per part de la majoria de forces polítiques, sindicals i socials és encara insuficient i les incerteses sobre el futur laboral de molts catalans, on l'opció migratòria pot tornar a ser l'única opció, mereixen, sens dubte, una atenció particular.

Secretaria de la Federació Internacional d'Entitats Catalanes

www.fiecweb.cat

fiec@fiecweb.cat

Facebook: <http://www.facebook.com/#!/pages/Federaci%C3%B3InternacionaldEntitats-Catalanes-FIEC/320516139060?fref=ts>

Twitter: @FIEC1

Telèfon: +352-426299